

23 april 2023 (3de zondag van Pasen, jaar A)

Didier Croonenberghs o.p.

Hoe moeilijk is het om plaatsen van pijn, van teleurstelling, en ontgoocheling te verlaten. De leerlingen ontvluchten de stad van de vervulling van Gods beloften: Jeruzalem. De stad van God is precies die plaats die verlaten moet worden. Misschien beseffen we onvoldoende de dramatische betekenis van deze vlucht: wanneer men met heel zijn hart heeft geloofd in de vervulling van een belofte, is de mislukking verschrikkelijk. De stad —die het ideaal vertegenwoordigt waarnaar men heeft gestreefd— valt jammerlijk terug. Bovendien is de Hebreeuwse naam van Jeruzalem, *Yerushalaim*, een dubbele vorm die ‘twee Jeruzalems’ of het ‘dubbele Jeruzalem’ betekent. Alsof de heilige stad twee dimensies heeft. Alsof de naam Jeruzalem staat voor de “plaats” van het hele menselijke bestaan, dat altijd te maken heeft met tegengestelde krachten, tegenstellingen en tegenstrijdigheden. Hoop en teleurstelling.

Dit is een waarheid van alle tijden. Ieder van ons heeft zijn eigen Jeruzalem ergens in zijn geschiedenis. Het is niet *per se* een plaats, maar vooral een gebeurtenis in ons leven die "*pijn*" doet. Een wond die niet geheeld is en pijnlijk blijft. Een project dat mislukt. Een sentimentele relatie die jammerlijk eindigt. Een scheiding. Het verlies van een job. Een positief zelfbeeld dat in duigen valt. Ziekte of noodlot dat zijn tol eist. Verdriet en het verlies van een geliefde. Zoveel doodlopende wegen, allerlei obstakels die ons verlangen naar geluk dwarsbomen.

Wat ongelooflijk is in dit verhaal, is dat we op deze weg —wat die ook moge zijn— vergezeld worden! Door een God die zich niet geeft om gekend te worden, maar om herkend te worden. In feite verdwijnt God

wanneer wij proberen hem “onze hand op te leggen”, proberen ons te verzekeren van hem, om ons gerust te stellen. “*Nu gingen hun ogen open en zij herkenden Hem, maar Hij verdween uit hun gezicht*” Er is dus een ‘God’ die naast ons loopt. Ergens anders dan waar wij hem hopen te zien. Een andere God, anders dan degene die wij ons voorstellen, dan degene waarvan wij dromen.

De leerlingen gaan dus naar Emmaüs. Emmaüs is in feite een plaats die geen historicus of archeoloog kan lokaliseren, als om ons te laten zien dat de hele menselijke geschiedenis wordt uitgenodigd zich daar af te spelen. Het is aan ieder van ons om ons eigen Emmaüs te vinden, waar God zich niet geeft om *gekend*, maar om *herkend* te worden!

Deze weg naar Emmaüs afleggen is dus onze idealen verlaten — ons Jeruzalem— om naar het onbekende te gaan. Het verlaten van onze zekerheden is het lot van elk leven, dat vroeg of laat gebrek en eindigheid moet ervaren. En in onze Kerk is dit vertrek van de leerlingen uit Jeruzalem actueel: veel gelovigen verlaten vandaag in stilte een Kerk die niet aan hun verwachtingen beantwoordt! Een kerk die gericht is op een (clericale) structuur, op liturgische kwesties die de werkelijkheid niet raken, op een leer die gereduceerd wordt tot wetten en moraal, kortom een oudtestamentische instelling: met macht die toegekend is aan de priesters, met heiligheid, met wetten ! Er zijn vandaag veel leerlingen van Emmaüs die een oud Jeruzalem, een oudtestamentische kerk willen verlaten...

Om de mislukking te boven te komen, om net als de leerlingen van Emmaüs de ongelooflijke nieuwheid van het Evangelie te ontdekken, moeten we dus het oude Jeruzalem verlaten en een nieuwe weg inslaan: die van Emmaüs. Het is mijn diepste overtuiging dat wij nog niet leven in de vrijheid van het Nieuwe Testament.

Wat ontdekken de Emmaüsgangers? Een andere God? Nee. Zij ontdekken God op een andere manier. In werkelijkheid laat God zich herkennen in het verhaal en de schrift van ons leven. In de Schriften. Hij glijdt tussen de regels van ons levensverhaal door. Hij beweegt mee met de tekst van onze verhalen, als een zachte aanwezigheid. God geeft zichzelf niet om gekend te worden. Hij geeft zichzelf om *herkend* te worden. Het is aan ons om hem te zien, hem te herkennen. Misschien is

het grootste risico voor gelovigen wel te geloven in het bewijs van God en zich daaraan vast te klampen. Want het is vaak wanneer wij ons vastklampen aan een geliefde, ten koste van onze vrijheid, dat hij of zij van ons wegglijdt.

Ja, de afwezigheid van een bewijs van God... is geen bewijs van zijn afwezigheid. *“Nu gingen hun ogen open en zij herkenden Hem, maar Hij verdween uit hun gezicht”*. Amen.